

คดีต่างประเทศ ตอน คดีแพ่งเด็ก Fox v. Johnson & Johnson

นภานาง เอกอัคร*

บทคัดย่อ

คดีแพ่งเด็ก Fox v. Johnson & Johnson เป็นคดีเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ประเภทคดีละเมิดที่มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้รับความสนใจมากที่สุดคดีหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2559 เมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมาศาลแห่งเมืองเซนต์หลุยส์ รัฐมิสซูรี มีคำพิพากษาว่า บริษัท Johnson & Johnson ต้องรับผิดชอบในความผิดที่ปกปิดความเสี่ยงที่บรรจุแท่ง (tlc) ในผลิตภัณฑ์แพ่งเด็กของบริษัท บกพร่องในการเตือนถึงอันตรายที่อาจจะเกิดได้ต่อผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ อันเป็นสาเหตุให้ผู้เสียหายเสียชีวิตด้วยมะเร็งรังไข่ ซึ่งในครั้งศาลได้มีคำตัดสินให้บริษัท Johnson & Johnson ชดใช้เสียหายมูลค่าสูง ถึง 72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,520 ล้านบาท) ด้วยอย่างไรก็ตาม แม้ว่าบริษัทแพ่งเด็กระดับโลกนี้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีแล้วกว่า 1,200 คดีทั่วสหรัฐอเมริกา แต่ผู้บริหารยังคงยืนยันว่าหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของทีมผู้วิจัยชี้ว่า แท่ง (tlc) มีความปลอดภัยต่อชีวิตและร่างกาย บริษัทเชื่อว่าข้อมูลทางการแพทย์ยังไม่อาจยืนยันได้ว่าแท่งดังกล่าวเป็นสาเหตุในการก่อมะเร็งรังไข่อย่างแน่นอน

ปัจจุบัน มีใช้เพียงแต่กฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เล็งเห็นความสำคัญของสุขภาพอนามัยของประชาชน การพัฒนากฎหมายภายในประเทศไทยโดยเฉพาะด้านสุขภาพอนามัยเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พระราชบัญญัติยา พระราชบัญญัติข้อสัญญาอันไม่เป็นธรรม ฯลฯ สอดรับกับความตระหนักรู้เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป ล่าสุด กฎหมายคดีแบบกลุ่ม ถูกบัญญัติเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อเดือนเมษายน พุทธศักราช 2558 เพื่อให้ผู้บริโภคจำนวนมากที่เป็นผู้เสียหายในเรื่องเดียวกันมีสิทธิในการดำเนินคดีได้อย่างรวดเร็ว และเป็นธรรมยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่วงการกฎหมายและสาธารณสุขไทยจะให้ความสนใจกับการพัฒนาความก้าวหน้า ตลอดจนคำตัดสินของคดีในต่างประเทศที่น่าสนใจ

คำสำคัญ: คดีแพ่งเด็ก Fox v. Johnson & Johnson คดีละเมิดที่มีผู้เสียหายจำนวนมาก มะเร็งรังไข่ แท่ง (tlc) คดีแบบกลุ่ม

* นิติกร สำนักงานศาลยุติธรรม LL.B. & LL.M (International Law) University of Bristol, England (โดยทุนรัฐบาล ก.พ.) เนติบัณฑิตไทย (น.บ.ท.) สำนักอบรมกฎหมายเนติบัณฑิตยสภา และ Mini LL.M. Chicago-Kent College of Law, Chicago, Illinois, USA (โดยทุนสำนักงานศาลยุติธรรม)

Interesting Cases from Abroad: Fox v. Johnson & Johnson Baby Powder Case

Napanang Ek-Akara*

Abstract

Fox v. Johnson & Johnson Baby Powder Case is one of the most famous mass tort cases in relation to healthcare in 2016. In May this year, the St. Louis Court, Missouri delivered its verdict that Johnson & Johnson is liable for wrong-doing in concealing the risk of cancer caused by talcum, a type of mineral, one of its main ingredients in baby powder, the failure to warn of such risk caused a victim's ovarian cancer and led to her death. The damages awarded was 72 million USD (2,520 million Baht). In the past years, the number of cases involving similar claims has risen up to 1,200 cases nationwide. Despite the accusation, the executives insisted on their scientific evidence that talcum is not harmful towards human beings. Johnson & Johnson believes that there is no medical evidence to prove that talcum is the cause of ovarian cancer.

Nowadays, it is not only the Law in the United States of America that emphasises on the healthcare industry, the law in Thailand has also greatly developed over the years especially for healthcare and consumer protection laws for instance, Consumer Protection Law Act, Drug Act, Unfair Contract Term Act etc, in response to the healthcare awareness among Thai citizens. Recently, the class action law was additionally enacted in the Civil Procedural Law in April 2015 in order to assist consumers who are the victims in the same action to prosecute their cases quickly and fairly. Therefore, it is greatly essential for everyone in the legal and healthcare fields to pay close attention to the development and progress of such interesting cases from abroad.

Keywords: Baby Powder Case, Fox v. Johnson & Johnson, mass tort, ovarian cancer, talcum, class action

* Legal Officer, The Office of the Judiciary LL.B. & LL.M Master of Laws in International Law, University of Bristol, England (Full-Scholarship Royal Thai Government), Thai Barrister-at Law at Thai Bar Association, Mini LL.M. Chicago-Kent College of Law, Chicago, Illinois Institute of Technology , USA (Full-Scholarship The Court of Justice of Thailand)

บทนำ

ฉบับนี้ผู้เขียนขอนำเสนอ คดีต่างประเทศ ตอน คดีแ่งเด็ก Fox v. Johnson & Johnson¹ ศึกษากรณีคำตัดสินของศาลแห่งเมืองเซนต์หลุยส์ มลรัฐมิสซูรี ประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับหญิงวัย 62 ปี ชื่อ Jacqueline Fox ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แ่งเด็กของบริษัท Johnson & Johnson ซึ่งมีแร่ทัลก์เป็นส่วนประกอบหนึ่งของผลิตภัณฑ์เป็นเวลายาวนานตั้งแต่วัยสาวและเสียชีวิตในเวลาต่อมาด้วยโรคมะเร็งรังไข่

บริษัท Johnson & Johnson เริ่มต้นผลิตแ่งเด็กออกสู่ตลาดมากกว่า 100 ปีที่แล้ว จนผลิตภัณฑ์แ่งเด็กกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อและรายได้ให้แก่บริษัทตลอดมา ปัจจุบัน Johnson & Johnson คือบริษัทข้ามชาติที่มีมูลค่าการตลาดเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นลำดับต้นในอุตสาหกรรมนี้ จากสถิติพบว่าครอบครัวชาวอเมริกันกว่า 19 เปอร์เซ็นต์ ใช้ผลิตภัณฑ์ของบริษัทนี้ ผู้บริโภคจำนวนมากรวมทั้ง นาง Jacqueline Fox ได้ใช้แ่งเด็กเพื่อดูแลบริเวณจุดซ่อนเร้นของร่างกายเพื่อความสะดวกและอนามัยที่ดีของสตรีโดยทาบนางเกงชั้นในเป็นประจำทุกวัน ตามคำโฆษณาของบริษัทถึงความปลอดภัยและคุณภาพของสินค้าเป็นเวลาติดต่อกันนานถึง 35 ปี ในที่สุดเธอตรวจพบว่าตนเองเป็นมะเร็งรังไข่ และได้เสียชีวิตลงในปี พ.ศ. 2558 หลังจากได้รับการรักษาเคมีบำบัดและการผ่าตัดเป็นเวลาเกือบสามปี

หลังจากการเสียชีวิตของนาง Jacqueline Fox เพียง 4 เดือน คณะลูกขุน 10 ต่อ 2 มีคำตัดสินว่าแ่งเด็กที่มีส่วนผสมของแร่ทัลก์นั้นทำให้ Jacqueline Fox เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งรังไข่จริง และศาลมีคำพิพากษาให้บริษัท Johnson & Johnson รับผิดชอบความบกพร่องในการเตือนถึงความเสี่ยงในการใช้แ่งเด็กซึ่งมีส่วนผสมของแร่ทัลก์ที่อาจเกิดผลร้ายต่อผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเสียหายในคดีนี้คณะลูกขุนตัดสินให้บริษัท Johnson & Johnson ชดใช้เสียหายมีมูลค่าสูง ถึง 72 ล้านเหรียญสหรัฐ (2,520 ล้านบาท) ด้วยมูลค่าค่าเสียหายที่สูงมากทำให้คดีนี้เป็นหนึ่งในประเภทคดีละเมิดที่มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก (Mass Tort) ที่ได้รับความสนใจมากที่สุดในปีนี้ และเป็นคดีแรกในบรรดาคดีต่างๆที่ฟ้องร้องต่อ บริษัท Johnson & Johnson ในประเด็นเกี่ยวกับแร่ทัลก์ที่ผู้เสียหายได้รับค่าเสียหายเป็นการชดเชย นับว่าเป็นการพลิกประวัติศาสตร์ สะท้อนมุมมองความตระหนักรู้ของสังคม ผ่านกระบวนการยุติธรรม และการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอนามัยของประชาชน

¹ Fox v. Johnson & Johnson, Cause No. 1422-CC09012-01, Division 10, Missouri Circuit Court, 22nd Judicial District (St. Louis)

ปัจจุบัน สังคมไทยมีความตระหนักรู้ในเรื่องสุขภาพและอนามัย ตลอดจนสิทธิของตนในฐานะผู้บริโภคมากขึ้นไม่น้อยกว่าชาติอื่น นับแต่มีการพัฒนากฎหมายในด้านต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พระราชบัญญัติยา พระราชบัญญัติข้อสัญญาอันไม่เป็นธรรม และล่าสุดการแก้ไขเพิ่มเติมส่วนกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เรื่องคดีแบบกลุ่ม หรือ Class Action สำหรับกรณีที่มีการกระทำละเมิดและก่อความเสียหายเดือดร้อนให้แก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนมากในคราวเดียว ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เสียหายเหล่านั้น มีสิทธิในการเรียกร้องความเป็นธรรมในความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนสุขภาพและอนามัย โดยเฉพาะกรณีความเสียหายที่เกิดจากสินค้าและบริการประเภทต่างๆ ให้รวดเร็ว และเป็นธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายใหม่นี้ ถือเป็นความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรมไทย ในยุคดิจิทัล ที่น่าสนใจทีเดียว

นับแต่เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล (Digital age) เข้ามามีบทบาทในชีวิตของประชาชนมากขึ้น การพัฒนารูปแบบของกลุ่มผู้เสียหายจึงเป็นไปในเชิงบวกสอดคล้องตามไปด้วย เมื่อประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ได้ดีขึ้น การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันจึงเป็นไปอย่างสะดวก แม่นยำ และรวดเร็ว ทำให้ผู้เสียหายมีพฤติกรรมในการเรียกร้องสิทธิของตนอย่างเป็นรูปธรรมกว่าเดิม ดังที่เป็นข่าวในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นกรณีผู้เสียหายรวมตัวร้องเรียนกรณีที่ผู้ผลิตภัณฑ์สินค้าเพื่อสุขภาพอาจอ้างเกินสรรพคุณจริง กรณีที่ผู้ดำเนินธุรกิจบรรจุสารอันตรายต้องห้ามทำให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพและอนามัยในผลิตภัณฑ์ของตน หรือ การทำศัลยกรรมด้วยเทคโนโลยีความงามที่เกิดความผิดพลาด ไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพทางกายและส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก สุขภาพทางจิตใจของผู้เสียหาย เป็นต้น ด้วยพลวัตนี้ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมเหล่านี้ ทำให้กฎหมายในประเทศไทยได้รับการพัฒนาเพื่อการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

คดีแบบกลุ่ม หรือ Class Action ได้รับการพัฒนาอย่างโดดเด่นในกลุ่มประเทศกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา คดีแบบกลุ่มถูกนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหากระบวนการพิจารณาความในกรณีที่มีผู้เสียหายจำนวนมาก ซึ่งในบางกรณีอาจจะมีมากถึงร้อยหรือพันราย คดีแบบกลุ่มมักเป็นคดีละเมิดที่มีผู้เสียหายจำนวนมาก (Mass Tort) อาทิ คดีคุ้มครองผู้บริโภค หรือกฎหมายแรงงาน เป็นต้น หากผู้เสียหายจำนวนมากเหล่านั้น แต่ละคนต้องดำเนินการฟ้องร้องไปเพียงลำพัง จะทำให้คดีล่าช้า และเป็นการสูญเสียทรัพยากรทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี รวมถึงทรัพยากรบุคคลทั้งฝ่ายโจทก์และจำเลย ทั้งนี้ไม่รวมถึง ความซ้ำซ้อนของคดี ตลอดจนกระบวนการพิจารณาว่าด้วยเรื่องการนำเสนอพยานหลักฐาน ส่งผลทำให้กระบวนการพิจารณาในชั้น

ค้นหาความจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และกระบวนการเปิดเผยพยานหลักฐาน (Discovery Process) ล่าช้า

ปัจจุบัน ในประเทศไทยมีการตรากฎหมายเกี่ยวกับคดีแบบกลุ่ม เมื่อเดือนเมษายน พุทธศักราช 2558 ซึ่งกำหนดให้มีคดีหลายประเภทที่นำขึ้นสู่กระบวนการนี้ได้ อาทิ คดีละเมิด คดีผิดสัญญา คดีเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายต่างๆ อาทิ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นต้นตามมาตรา 222/8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การดำเนินคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายใหม่ อาจถูกนำไปใช้กับคดีหลายประเภทที่มีผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นสมาชิกในกลุ่มเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

คดีละเมิดที่มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก (Mass Tort) และ คดีแบบกลุ่ม (Class Action)

ประเภทของคดีที่เรียกว่า Mass Tort นั้นเป็นคดีเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อผู้คนจำนวนมาก เนื่องจากพฤติกรรมของจำเลย ซึ่งผู้เสียหายแต่ละรายได้รับผลกระทบจากการกระทำทางละเมิดดังกล่าวเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน

Mass Tort มักจะถูกหยิบยกมาดำเนินการทางกฎหมายในหลายรูปแบบ อาทิ กฎหมายป้องกันการผูกขาด กฎหมายแรงงาน กฎหมายความบกพร่องของผลิตภัณฑ์ยา หรือ ความรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ นักกฎหมายหลายท่านถือว่า Class Action เป็นส่วนหนึ่งของคดีประเภท Mass Tort

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการทางคดีนั้น แม้ว่า Class Action และ Mass Tort จะมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของจำนวนผู้เสียหาย หรือประเภทของคดี แต่ในการดำเนินคดีนั้นมีความแตกต่างอยู่หลายประการ

สำหรับ Mass Tort แม้ว่าจะมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมากในการกระทำผิดเดียวกันของจำเลย แต่ผู้เสียหายแต่ละรายจะยื่นฟ้องเป็นคดีของตนแยกต่างหากจากกัน ตัวอย่างเช่น คดี Fox v. Johnson & Johnson ก็เป็นหนึ่งใน 1,200 คดีทั่วสหรัฐอเมริกา ที่ฟ้องร้องเกี่ยวกับประเด็นความเกี่ยวข้องระหว่างแร่ทัลก์และมะเร็งรังไข่ ส่วนการดำเนินคดีแบบ Class Action นั้น จะมีผู้แทนของสมาชิกกลุ่มทำหน้าที่เป็น “โจทก์” ในการดำเนินคดีแทนผู้เสียหายอื่นๆ จำนวนมาก ทั้งนี้ เพื่อความคุ้มค่าในการฟ้องร้องและเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดี

Class Action มีลักษณะพิเศษอีกหลายประการที่แตกต่างจาก Mass Tort อาทิ ขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมายที่ซับซ้อนกว่า เช่น ต้องมีการพิสูจน์ตามเงื่อนไขได้ว่าโจทก์ต้องแสดงให้เห็นถึงจำนวนสมาชิกในกลุ่มที่มีมาก (numerosity) ลักษณะเฉพาะที่เหมือนกันของกลุ่ม (commonality)

การดำเนินคดีแบบกลุ่มจะสร้างความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากกว่าการดำเนินคดีแบบสามัญ และต้องให้มีการอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Certification) เป็นต้น ส่วนคดี Mass Tort นั้น เนื่องจากมักจะเกี่ยวข้องกับความบกพร่องรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์ ผู้เสียหายแต่ละรายมักจะได้รับความเสียหายไม่เท่ากัน ด้วยความแตกต่างในความเสียหายที่เกิดขึ้นนี้เอง จึงไม่สามารถมีผู้แทนกลุ่มเพื่อหาผลแห่งคดีที่สามารถจะเหมาะสมกับผู้เสียหายทุกรายได้

ข้อโต้แย้งทางกฎหมาย ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และข้อเท็จจริง

ในกระบวนการพิจารณาคดี Fox v. Johnson & Johnson ผู้พิพากษาเป็นผู้พิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่าคดีมีพยานหลักฐานเพียงพอ (ample evidence) สำหรับการพิจารณาของคณะลูกขุนหรือไม่ หลังจากนั้นเป็นขั้นตอนการพิจารณาโดยคณะลูกขุน เพื่อตัดสินในปัญหาข้อเท็จจริงว่าบริษัท Johnson & Johnson กระทำการปิดบังความเสี่ยงที่แร่ทัลก์มีต่อการก่อให้เกิดโรคมะเร็งรังไข่ตามฟ้องหรือไม่

ประเด็นที่สำคัญในคดี คือหลักฐานที่ถูกนำมาแสดงต่อคณะลูกขุน ว่าบริษัท Johnson & Johnson ทราบดีถึงผลการวิจัยที่ว่าแร่ทัลก์มีความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์นับตั้งแต่ช่วงปี 1970 แต่ไม่กระทำการใดใดเพื่อเตือนผู้บริโภคเกี่ยวกับความเสี่ยงนั้นเลย ข้อนี้คณะลูกขุนเห็นว่าพฤติการณ์ดังกล่าวของบริษัท Johnson & Johnson ที่หลีกเลี่ยงการแจ้งเตือนถึงอันตรายที่อาจเกิด โดยเฉพาะความเสี่ยงต่อจุดซ่อนเร้นของสุภาพสตรี และการไม่ดำเนินการแก้ไขหาสารประกอบอื่นที่มีคุณสมบัติเฉกเช่นเดียวกันกับแร่ทัลก์ เช่น แป้งข้าวโพด มาทดแทน เป็นเหตุผลสำคัญในการตัดสินของคณะลูกขุน

นางคริสตา สมิต หัวหน้าคณะลูกขุน ได้ชี้แจงภายหลังว่า จากพยานหลักฐานที่น่าเสนอต่อคณะลูกขุนนั้นพบว่า เป็นที่แน่ชัดว่าบริษัท Johnson & Johnson ได้ปกปิดข้อมูลบางอย่างไว้ แม้ทนายฝ่ายจำเลยจะได้แย้งว่า ฝ่ายโจทก์ไม่มีหลักฐานใดที่สามารถพิสูจน์ได้ว่า แร่ทัลก์นั้นเป็นสาเหตุที่แท้จริงของการก่อมะเร็งรังไข่ของผู้เสียหาย คณะลูกขุนพบว่าข้ออ้างของฝ่ายจำเลยไม่น่าหนักเพียงพอ

อย่างไรก็ตาม คณะลูกขุนมิได้ตัดสินลงโทษไปถึง บริษัท Imerys Talc America บริษัทผลิตแร่ทัลก์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกาผู้ผลิตแร่ทัลก์ให้แก่ Johnson & Johnson แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งถูกฟ้องเป็นจำเลยร่วมในคดีนี้ด้วย คำพิพากษาระบุแต่เพียงว่า บริษัท Imerys Talc America ไม่ต้องรับผิดชอบใดใดร่วมกับ Johnson & Johnson

ด้วยความมีชื่อเสียงของบริษัท Johnson & Johnson ที่มีภาพลักษณ์ผู้นำผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กและครองส่วนใจผู้บริโภคทั่วโลกมาเป็นเวลายาวนาน คงไม่มีใครคิดว่าสารประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นประจำทุกวันอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตได้ แม้แต่ตัวผู้เสียหาย และบุตรชายเอง หลังจากทราบว่าเป็นมะเร็งรังไข่แล้ว ยังมีความลังเลสงสัยในข้อเท็จจริงนี้ก่อนที่จะดำเนินคดีฟ้องร้อง ด้วยความเชื่อที่ว่าผลิตภัณฑ์ของ Johnson & Johnson นั้นเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กอ่อนย่อมต้องมีความปลอดภัยและอยู่ในท้องตลาดเป็นเวลายาวนานมาก เพราะเหตุใดจึงไม่มีข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของสารประกอบเหล่านี้ออกมาให้ประชาชนได้รับทราบ

ขณะที่ผลงานวิจัยจากหลายสถาบันบ่งชี้ว่าแร่ทัลก์อาจเป็นสาเหตุของมะเร็งรังไข่ ผนวกด้วยคำตัดสินคดีนี้ว่า บริษัท Johnson & Johnson มีความผิดในการปิดบังข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแร่ทัลก์ แต่ผู้บริหาร Johnson & Johnson กลับยืนยันกรานมาโดยตลอดว่าหลักฐานเหล่านั้นไม่ชัดเจนพอ หลายฝ่ายคาดว่ากรณีที่ผู้บริหารแถลงไม่ยอมรับผลงานวิจัยทั้งหลายเป็นเพราะ แปะเด็ก Johnson & Johnson เป็นสินค้าหลักที่มีชื่อเสียงที่สุดของบริษัท ก่อนที่บริษัทจะขยายฐานตลาดไปสู่ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กอื่นๆ ทั้ง น้ำมันสำหรับเด็ก หรือ น้ำยาสระผม จากรายงานพบว่าแปะเด็กผลิตภัณฑ์เดียวทำเงินให้แก่ Johnson & Johnson มากถึง 375 ล้านดอลลาร์สหรัฐ² ต่อปี นอกจากการยอมรับความผิดพลาดครั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ยังส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของบริษัทอย่างร้ายแรงอีกด้วย

อนึ่ง แม้ว่าการพิเคราะห์ว่าแร่ทัลก์เป็นสาเหตุการเกิดมะเร็งในรังไข่หรือไม่ ยังมีข้อถกเถียงในวงการสาธารณสุขสหรัฐอเมริกาอยู่น้อย แต่แน่นอนว่าในคดีนี้ ความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ (expert witness) และผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์นั้นมีอิทธิพลต่อการพิจารณาข้อเท็จจริงในคดีของคณะลูกขุนเป็นอย่างยิ่ง

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีนี้ มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่องการแพทย์ ทั้งพยาธิแพทย์ (pathologist) และ นักระบาดวิทยา (epidemiologist) มาให้ความเห็นต่อคณะลูกขุนด้วย นับว่าเป็นการพิจารณาคดีที่หลักฐานข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เข้ามามีบทบาทในการตัดสินมากทีเดียว

แร่ทัลก์ (talc หรือ talcum) เป็นสารอนินทรีย์ ซึ่งเป็นแร่ที่มีความนุ่มที่สุดในโลก มีคุณสมบัติที่สามารถดูดกลืนและซึมซับความชื้นได้ดี แร่ทัลก์ประกอบไปด้วย แมกนีเซียม ซิลิกอน และออกซิเจน ปัจจุบันถูกนำไปใช้ในหลายอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นเครื่องสำอาง จนถึงการผลิตหมากฝรั่งส่วนใหญ่แล้วแร่ทัลก์จะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรม เซรามิกหรือพลาสติก

² ข้อมูลเมื่อปี 2014

งานวิจัยแรกที่กล่าวถึงความเสี่ยงของแร่ทัลก์คืองานวิจัยของนักวิจัยชาวอังกฤษ ซึ่งเผยแพร่ในปี ค.ศ. 1971 โดยพบว่าหลังจากการตรวจสอบก้อนเนื้อร้ายในรังไข่ของผู้ป่วย 13 ราย พบว่ามีสารแร่ทัลก์ อยู่ในเนื้อเยื่อของผู้ป่วยถึง 10 รายด้วยกัน นับว่าเป็นครั้งแรกของโลกสาธารณสุข ที่มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างแร่ทัลก์และมะเร็งรังไข่ สิบปีให้หลังงานวิจัยในวารสารมะเร็ง (Cancer Journal) ถูกพิมพ์เผยแพร่ โดยศาสตราจารย์ Daniel Cramer และผู้ร่วมวิจัยหลายท่านจากมหาวิทยาลัย Harvard พบว่าจากการศึกษากลุ่มสตรีทั้งสิ้น 450 คน ผลทางสถิติของความน่าจะเป็น แสดงความสัมพันธ์ของการใช้แร่ทัลก์บริเวณจุดซ่อนเร้นและมะเร็งรังไข่อย่างเด่นชัด ภายหลังจากที่วารสารถูกตีพิมพ์ ผู้บริหาร Johnson & Johnson ขอเข้าพบศาสตราจารย์ Daniel Cramer เจ้าของบทความทันทีเป็นการยืนยันว่าผู้บริหารบริษัททราบถึงอันตรายจากแร่ทัลก์ ข้อเท็จจริงข้อนี้ ได้ถูกเปิดเผยระหว่างการพิจารณาคดีเมื่อ ศาสตราจารย์ Daniel Cramer เบิกความในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญของฝ่ายโจทก์ ซึ่งต่อมามีผลงานวิจัยอื่นๆ อีกมากมายออกมาสสนับสนุน

แม้ว่างานวิจัยเหล่านี้จะชี้ชัดไปในทางเดียวกัน แต่นักวิจัยหลายท่านตั้งข้อสังเกตว่าการค้นหาสาเหตุของโรคมะเร็งที่เกิดในแต่ละรายนั้นมีความซับซ้อนมากเกินไปจนจะตัดสินโดยทางสถิติ ในปี ค.ศ. 2006 The International Agency for Research on Cancer หน่วยงานขององค์การอนามัยโลก World Health Organization (WHO) ได้จัดให้ “แป้งผสมแร่ทัลก์” เป็นสารก่อมะเร็งชนิดหนึ่ง หากนำมาใช้ในบริเวณจุดซ่อนเร้นของสตรี อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่าในรายงานฉบับเดียวกันขององค์กรนี้ได้ระบุว่า ผักตบชวา กาแฟและ ไส้กรอก อาจจะเป็นสารก่อมะเร็ง (possible cancer carcinogens) เช่นเดียวกัน ดังนั้นการจัดหมวดหมู่ให้แป้งผสมแร่ทัลก์กับอาหารประเภทไส้กรอกหรือกาแฟ อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน ทำให้นักวิจารณ์หลายท่านกล่าวว่าค่ากล่าวอ้างเหล่านี้ยังไม่หนักแน่นพอที่จะเชื่อได้เป็นข้อยุติว่า แป้งผสมแร่ทัลก์ เป็นสารก่อมะเร็งที่แท้จริง

Dr. Shelley Tworoger รองศาสตราจารย์ด้านแพทยศาสตร์และระบาดวิทยา แห่งโรงพยาบาลสตรีและมหาวิทยาลัย Harvard ระบุว่าแม้จะมีผลวิจัยมากมายกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างแร่ทัลก์กับมะเร็งรังไข่ แต่เราไม่สามารถการันตีได้นั้นคือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เนื่องจาก โรคมะเร็งนั้นมีความซับซ้อนมาก โดยเฉพาะการหาสาเหตุของโรค เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าโรคมะเร็งเกิดจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็น พฤติกรรมต่างๆ ของผู้ป่วย สิ่งแวดล้อม พันธุกรรม และอื่นๆ เป็นการยากที่จะรับรองได้ว่า แร่ทัลก์คือสาเหตุหลักที่แท้จริง จากการศึกษาพบว่านักวิจัย แพทย์ และผู้เกี่ยวข้องในวงการสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกาเอง แบ่งออกเป็นสองฝ่ายคือ ฝ่ายที่เชื่อผลการวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงของแร่ทัลก์และอีกส่วนหนึ่งที่ยังมีข้อสงสัยในข้อมูล วิธีวิจัย

รวมถึงความซับซ้อนของโรคมะเร็งเองที่วิทยาการทางการแพทย์ในปัจจุบันยังไม่สามารถระบุถึงสาเหตุได้แน่ชัด

ประเด็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาค้นคว้าแม้จะมีผลการวิจัยเกี่ยวกับแร่ทัลก์อยู่มากมาย แต่หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องของสหรัฐกลับนิ่งเฉยในการดำเนินการยกเลิกการใช้แป้งชนิดนี้ จนกระทั่งปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดใดใดเกี่ยวกับการติดป้ายเตือนออกมาจากองค์การภาครัฐของสหรัฐอเมริกา

Cancer Prevention Coalition องค์การไม่แสวงหากำไร ได้ยื่นอุทธรณ์เรื่องดังกล่าวต่อองค์การอาหารและยาแห่งสหรัฐอเมริกา (Food and Drug Administration) ถึงสองครั้งแต่ได้รับการปฏิเสธเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ประเด็นนี้ยังไม่มีหลักฐานอันเป็นที่ยุติ ที่จะสรุปว่าแร่ทัลก์คือสาเหตุของมะเร็งรังไข่ อนึ่ง ภายใต้กฎหมายสหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัติอาหาร ยา และเครื่องสำอาง³ แป้งเด็กนั้นถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง นั้นหมายความว่า ผลิตภัณฑ์แป้งเด็กไม่จำเป็นต้องผ่านการตรวจสอบให้การอนุญาตโดยองค์การอาหารและยา อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ สภา Congress กำลังพิจารณากฎหมายเพื่อให้อำนาจแก่องค์การอาหารและยาของสหรัฐ ในการตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางต่างๆ มากยิ่งขึ้น ดังที่ นาง Stacy Malkan ผู้ร่วมก่อตั้งการรณรงค์เพื่อเครื่องสำอางที่ปลอดภัย ได้กล่าวไว้ว่าหน้าที่ของการตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์สมควรเป็นหน้าที่ของกลุ่มผู้บริโภค หรือคณะลูกขุนในการตัดสินใจเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่ควรเป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจหน้าที่ของรัฐในการตรวจสอบเพื่อให้มีมาตรฐานมากขึ้น

แม้ว่าข้อโต้แย้งเกี่ยวกับหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นยังไม่อาจบ่งชี้ได้อย่างแน่ชัดว่า แร่ทัลก์คือสาเหตุของมะเร็งรังไข่ แต่สังคมและผู้บริโภคทั่วโลกได้ตั้งคำถามมากมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร Johnson & Johnson เพราะขณะที่ Johnson & Johnson พยายามปกป้องผลิตภัณฑ์ของตนเอง กล่าวอ้างว่าพยานหลักฐานต่างๆ ที่เป็นผลงานวิจัยของสถาบันระดับโลกไม่สามารถให้ข้อยุติได้ บรรดาคู่แข่งทางการค้าในตลาดผลิตภัณฑ์แป้งเด็ก อาทิ สินค้ายี่ห้อ California Baby, Gold Bond และ Burt's Bees กลับเลือกใช้แป้งเด็กที่มีส่วนประกอบเป็นแป้งข้าวโพด (Cornstarch) ที่ได้รับการยืนยันทางการแพทย์ว่าความปลอดภัยมากกว่าแร่ทัลก์ ข้อมูลจาก The American Cancer Society คาดการณ์ว่าจะมีผู้หญิงในสหรัฐอเมริกาตรวจพบว่าเป็นมะเร็งรังไข่ ถึง 22,280 คน และในจำนวนนี้จะมีถึง 14,240 คน จะเสียชีวิตในปีนี้

³ Food, Drug and Cosmetic Act 1938

กระบวนการดำเนินคดีในศาลสหรัฐอเมริกาและไทย

จากการศึกษา คดีแพ่งเด็ก Fox v. Johnson & Johnson พบว่ามีประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณารรคดีในศาลประเทศสหรัฐอเมริกาและไทยอยู่หลายประการ อาทิเช่น **ระบบการวินิจฉัยข้อเท็จจริงโดยคณะลูกขุน** เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ระบบการค้นหาคำความจริงจึงเป็นระบบกล่าวหา ซึ่งเปิดโอกาสให้คู่ความในคดีต่อสู้ในกระบวนการพิจารณาได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการวินิจฉัยข้อเท็จจริงนั้นมีคณะลูกขุน หรือ Jury เป็นผู้พิจารณาตัดสินซึ่งนำหลักพยานหลักฐานว่าจำเลยมีการกระทำความผิดจริงหรือไม่ ส่วนผู้พิพากษา (Judge) ทำหน้าที่เป็นผู้วางหลักกฎหมายและกำหนดโทษ

กฎหมายสหรัฐอเมริกาถือว่าลูกขุนเป็นผู้แทนของประชาชน สำหรับชาวอเมริกันการทำหน้าที่เป็นลูกขุน (serve as jury) ถือเป็นหน้าที่พลเมืองที่สำคัญประการหนึ่ง สะท้อนการมีส่วนร่วมของคนในสังคมในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ มาจากแนวคิดที่ว่า การลงโทษสมาชิกในสังคม นั้นมิใช่เพียงอาศัยอำนาจจากรัฐ (Authority) เท่านั้น แต่ผู้ถูกลงโทษพึงได้รับการตัดสินด้วยความชอบธรรม (Legitimacy) ที่เกิดจากพื้นฐานทางจริยธรรมร่วม ทางสังคมที่คนในสังคมทั้งหลายเห็นพ้องต้องกัน อันเป็นลักษณะพิเศษของระบบจารีตประเพณีผ่านผู้แทนของสังคม (jury) ดังนั้นการพิจารณาว่าบริษัท Johnson & Johnson มีความผิดจริงหรือไม่ โดยหลักการแล้ว ถือว่าควรได้รับการพิจารณาจากประชาชน คือคณะลูกขุนอันเป็นเสมือนผู้แทนพลเมืองนั่นเอง ซึ่งแตกต่างจากระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ในประเทศไทยซึ่งแม้จะยึดถือระบบกล่าวหาเอกเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ในประเทศไทยผู้พิพากษาจะเป็นผู้ซึ่งนำหลักพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงในประเด็นข้อพิพาทด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้คณะลูกขุน Fox v. Johnson & Johnson จะตัดสินให้บริษัท Johnson & Johnson ชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้ตายเป็นจำนวนสูงมากถึง 72 ล้านเหรียญสหรัฐในคดีนี้ แต่คณะลูกขุน ณ เมือง South Dakota ในคดีของ นาง Deane Berg ผู้เสียหายซึ่งป่วยด้วยโรคมะเร็งรังไข่ที่ผลการตรวจเนื้อร้ายมีผลทางวิทยาศาสตร์แน่ชัดว่าเกิดจากแร่ทัลก์เช่นเดียวกัน เมื่อปี 2013 กลับไม่ได้รับค่าเสียหายใดเลยในคดีนั้น

ประเด็นต่อมาเรื่อง **ค่าทนายความตามผลแห่งคดี (Contingent Fee หรือ Conditional Fee)** ขณะที่กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ อาทิ อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ยอมรับข้อตกลงระหว่างคู่กรณีกับทนาย ให้ทนายได้รับค่าส่วนแบ่งจากเงินค่าเสียหายกรณีโจทก์ชนะคดี ประเทศเหล่านี้เชื่อว่าข้อตกลงเช่นนี้ย่อมสร้างผลดีมากกว่าผลเสีย โดยเฉพาะกรณีที่ ผู้เสียหายอยู่ในสถานะขัดสนทางการเงิน ไม่สามารถเสียค่าใช้จ่ายในการตั้งต้นคดีได้ ค่าทนายความตามผลแห่งคดีจึง

เป็นแรงจูงใจที่ทำให้หน่วยงานทำงานหนักขึ้นเต็มเพื่อการต่อสู้ในคดีมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ภายใต้กฎหมายไทย ค่าทนายความตามผลแห่งคดีนั้นโดยทั่วไปแล้วไม่ถือว่าชอบด้วยกฎหมาย ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา 810/2554 วางหลักว่า แม้ไม่เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายโดยชัดแจ้ง แต่สัญญาดังกล่าว ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ย่อมต้องตกเป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 ทั้งนี้ ภายใต้มุมมองแห่งกฎหมายไทย ทนายความเป็นผู้ต้องดำรงตนอยู่ในจริยธรรมในวิชาชีพ ไม่เพียงมีผลประโยชน์ส่วนได้เสียในผลแพ้ชนะของคดี

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่า ในที่สุดภายใต้บทบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่งแก้ไขฉบับใหม่ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยคดีแบบกลุ่ม (Class Action) นั้น ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายในชั้นคณะกรรมการการรื้อร่างกฎหมายฉบับนี้ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำค่าทนายความตามผลแห่งคดี (Contingent Fee) เข้ามาบังคับใช้ภายใต้กฎหมายฉบับใหม่ เรียกค่าทนายความตามผลแห่งคดี ว่า “เงินรางวัล” และบัญญัติไว้ในมาตรา 222/37 “ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นการกระทำการหรือส่งมอบทรัพย์สิน ให้ศาลกำหนดจำนวนเงินรางวัลที่จำเลยจะต้องชำระให้แก่ทนายความฝ่ายโจทก์ ตามที่เห็นสมควร”

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่ากฎหมายไทยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพของ “ทนายความ” ในกรณีที่สภาพของคดีดำเนินคดีแบบกลุ่มนั้นมีลักษณะพิเศษในตัวเอง กล่าวคือในกรณีที่หากโจทก์ ผู้เสียหายฟ้องร้องโดยลำพังอาจไม่มีกำลังทรัพย์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางกฎหมายในเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง การกำหนดเงินรางวัลค่าทนายไว้ สามารถเพิ่มโอกาสในการต่อสู้ทางคดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประเด็นนี้ถือได้ว่าเป็นก้าวสำคัญของการเปลี่ยนแปลงกฎหมายตามพลวัตทางสังคม และความจำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับคดีผู้บริโภค หรือคดีเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต และลดช่องว่างทางสังคมที่ผู้มีรายได้น้อยไม่สามารถเข้าถึงการต่อสู้ทางคดีกับบริษัทนายทุนได้

ประเด็น **ค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damages)** เมื่อคณะลูกขุนในคดี Fox v. Johnson & Johnson ลงโทษบริษัทแบ่งเด็ก ด้วยค่าเสียหายที่มีมูลค่าสูงสุดคดีหนึ่งในประวัติศาสตร์คดีเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ศาลตัดสินให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายถึง 72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 2,500 ล้านบาท มูลค่าค่าเสียหายที่มหาศาลในคดีนี้สร้างความประหลาดใจให้แก่บุตรชายของผู้เสียหายที่ดำเนินการทางคดีต่างผู้เสียหายซึ่งเสียชีวิตลงในปี 2558 เป็นอย่างยิ่ง แต่ในจำนวนเงินค่าเสียหายนี้ เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงเพียง 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่อีก 62 ล้านดอลลาร์ เป็นความเสียหายในเชิงลงโทษ

ค่าเสียหาย (damages) และค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damages) ต่างกันอย่างไร ค่าเสียหาย หรือ damages คือความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากนิติเหตุหรือนิติกรรมใดใด ตามที่โจทก์ฟ้องร้อง เช่น ความเสียหายจากการผิดสัญญา ความเสียหายจากอุบัติเหตุ อันได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเสียหายจากการขาดประโยชน์ทำมาหาได้ เป็นต้น บนรากฐานของกฎหมายที่ว่าเพื่อให้ผู้ที่เสียหายคืนสู่สถานะเดิมให้ได้มากที่สุด แต่ในทางกลับกันในเชิงทฤษฎีกฎหมาย ค่าเสียหายในเชิงลงโทษ (Punitive Damages) มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหมาย นอกเหนือจากการลงโทษผู้กระทำความผิด แต่เพื่อป้องปรามให้จำเลยเกิดความเข็ดหลาบ และเป็นการช่วยเหลือเยียวยาสังคม ดังนั้นไม่แปลกที่ทุกครั้งที่ศาลโดยเฉพาะในประเทศใช้กฎหมายจารีตประเพณี (Common law) มักลงโทษจำเลยด้วยค่าเสียหายเชิงลงโทษมากกว่าค่าเสียหายที่แท้จริงหลายเท่าตัว ประหนึ่งเป็นการแสดงเชิงสัญลักษณ์ต่อสังคมเพื่อป้องปรามการกระทำผิดประเภทเดียวกันในอนาคต สำหรับกฎหมายไทยนั้นโดยทั่วไปแล้วศาลจะต้องพิจารณาค่าเสียหาย ไม่เกินกว่าความเสียหายที่แท้จริงทั้งนี้ตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ค่าเสียหายเชิงลงโทษ ในกฎหมายไทยนั้น ได้ถูกวางหลักไว้ในกฎหมายหลายฉบับเช่นเดียวกัน อาทิ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 13 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 42 และ พระราชบัญญัติความผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มาตรา 11 แต่อย่างไรก็ตามค่าเสียหายในเชิงลงโทษของไทยนั้นกำหนดไว้ว่า ศาลตัดสินได้ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง ซึ่งแตกต่างจากค่าเสียหายในเชิงลงโทษในต่างประเทศ โดยเฉพาะในคดี Fox v. Johnson and Johnson ที่ศาลกำหนดให้บริษัท Johnson & Johnson ชดใช้ค่าเสียหายในเชิงลงโทษมากกว่าค่าเสียหายที่แท้จริงถึง 5 เท่า

บทสรุป

ในขณะที่ทีมกฎหมายของบริษัท Johnson & Johnson กำลังอยู่ระหว่างการยื่นอุทธรณ์ต่อคำพิพากษาดังกล่าว Johnson & Johnson กำลังเผชิญกับปัญหาผู้เสียหายเข้าเรียกร้องค่าเสียหายเกี่ยวกับ ความรับผิดของสินค้า (Product Liability) ในเรื่องอื่นๆอยู่เป็นจำนวนมาก นับแต่ ปีพ.ศ. 2556 เป็นต้นมา บริษัทต้องจ่ายเงินถึง 5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยและชดใช้ค่าเสียหายก่อนนำคดีขึ้นศาล เพราะความบกพร่องของผลิตภัณฑ์ยาและอุปกรณ์ทางการแพทย์ของบริษัท อาทิ คดีหนึ่งที่เกิดขึ้นคือการขายยารักษาโรคจิตเภทสำหรับเด็กและคนชรา และยาอีกสองประเภทที่มีปัญหา ครั้งนั้น บริษัท Johnson & Johnson ต้องสูญเสียเงินเป็นมูลค่าถึง 2.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ นับว่าเป็นเงินมูลค่ามากที่สุดสำหรับการไกล่เกลี่ยคดีเกี่ยวกับสุขภาพในประวัติศาสตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเลยทีเดียว ดังนั้น เชื่อว่าทีมที่ปรึกษากฎหมายของ Johnson & Johnson

คงพยายามเป็นอย่างยิ่งในการต่อสู้คดีในชั้นอุทธรณ์เพื่อพิสูจน์ว่าผลิตภัณฑ์แป้งเด็ก Johnson & Johnson ปลอดภัยต่อชีวิตและร่างกายของผู้บริโภคจริง มิฉะนั้นแล้วคาดว่าจะบริษัทจะต้องสูญเสียเงินมูลค่ามหาศาลในการไล่เกลี้ยคดีกับผู้เสียหายทั่วประเทศอีกจำนวนมหาศาลอย่างแน่นอน

เป็นที่น่าจับตาว่า ศาลสูงของสหรัฐอเมริกาจะพิจารณาคดีไปในทิศทางใดต่อไป แต่ไม่ว่าผลจะเป็นเช่นไร คำตัดสินในคดี Fox v. Johnson & Johnson ของศาล ได้ส่งสัญญาณที่สำคัญให้แก่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพทั่วโลกมิใช่แค่เพียงในสหรัฐอเมริกา ว่าความปลอดภัยของผู้บริโภคนั้นย่อมมาเป็นอันดับหนึ่งเสมอ และสำหรับวงการสาธารณสุขและกฎหมายไทย ความพร้อมและความเข้าใจ ประเด็นปัญหา ข้อเท็จจริง และกฎหมายเกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยนั้น ล้วนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการด้านสาธารณสุข บุคลากรทางด้านกฎหมาย ตลอดจนนักศึกษาหรือบุคคลที่สนใจทั่วไป และเพื่อรองรับพลวัตที่เปลี่ยนแปลงของสังคม คดีละเมิดที่มีผู้เสียเป็นจำนวนมาก ที่อาจกำลังเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมไทยในอนาคตอันใกล้ แม้ความเชี่ยวชาญในคดีเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชนยังมีไม่มากนักในปัจจุบัน แต่ผู้เขียนหวังว่าการศึกษาคดีดังต่างประเทศจะเป็นส่วนหนึ่งในการเตรียมพร้อม เรียนรู้และพัฒนากฎหมายภายในประเทศไปพร้อมกับการสร้างความยุติธรรมให้สังคมได้อย่างถาวรในทุกมิติของชีวิต โดยเฉพาะเพื่อ “สุขภาพและอนามัยที่ดี” ของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

สำนักกฎหมายและวิชาการสำนักงานศาลยุติธรรม, สำนักงานศาลยุติธรรม. (2558). ตุลาคม ภาพตอบ

กฎหมายใหม่ : การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class action) มกราคม - เมษายน.

สุธินี ฤทธิสินกุล. (2549). ค่าทนายความตามผลแห่งคดี (contingent fee) : ข้อพิจารณาเกี่ยวกับเสรีภาพของสัญญาการคุ้มครองสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

อนันต์ ชัยนิกร (2555). บทความ ‘ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเรียกค่าตอบแทน การอ้างว่าความในการฟ้องคดีแบบกลุ่ม’ วารสารวิชาการศรีปทุม, ปีที่ 9 (2): 61-71.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2558 (2558, 8 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา [เล่ม 132 ตอนที่ 28 ก]

Bloomberg (2016), J&J Must Pay \$72 Million Over Talc Tied to woman's Cancer, By Tim Bross and Jef Feeley, 23 February 2016. [ออนไลน์] Available at URL: <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-02-23/j-j-ordered-to-pay-72-million-over-talc-tied-to-ovarian-cancer>

Bloomberg Businessweek (2016), Johnson & Johnson Has a Baby Powder Problem, By Susan Berfield, Jef Feeley and Margaret Cronin Fisk, 31 March 2016. [ออนไลน์] Available at URL: <http://www.bloomberg.com/features/2016-baby-powder-cancer-lawsuits/>

Drugwatch (2016), Current Litigation & Lawsuit News, 'Jury Order J&J to Pay \$72M in Ovarian Cancer Talcum Powder Case, By Michelle Llamas, 24 February 2016. [ออนไลน์] Available at URL: <https://www.drugwatch.com/2016/02/24/jj-to-pay-72m-in-ovarian-cancer-talcum-powder-case/>

Reuters (2016), J&J must pay \$72 million for cancer death linked to talcum powder: By Jonathan Stempel, 25 February 2016 [ออนไลน์] Available at URL: <http://www.reuters.com/article/us-johnson-johnson-verdict-idUSKCN0VW20A>

St. Louis Post-Dispatch (2016), St. Louis jury orders Johnson & Johnson to pay \$72 million in talcum powder cancer case, By Kim Bell, 23 February 2016 [ออนไลน์] Available at URL: http://www.stltoday.com/news/local/crime-and-courts/st-louis-jury-orders-johnson-johnson-to-pay-million-in/article_26e6046c-f97d-5a6d-a879-a97535dd78bc.html

The New York Time (2016), Lawsuits Over Baby Powder Raise Questions About Cancer Risk By Roni Caryn Rabin, 23 May, 2016. [ออนไลน์] Available at URL: http://well.blogs.nytimes.com/2016/05/23/lawsuits-over-baby-powder-raise-questions-about-cancer-risk/?_r=2